

ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЈЕ И КОМУНИКАЦИЈЕ

Наставно-научном већу

Карађорђева 65, Београд

ВЕЋУ ДЕПАРТМАНА ЗА ПОСЛЕДИПЛОМСКЕ СТУДИЈЕ

Одлуком Већа Департмана за последипломске студије број 4-182/2018 од 23.11.2018. године, одређени смо за чланове Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидаткиње Вјере Мујовић Прајс под називом *Културна дипломатија као чинилац промене имица Републике Србије* о чему подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Основни подаци о кандидату и докторској дисертацији

Вјера Мујовић Прајс, рођена је у Београду 1970. године, а основно и средње образовање стекла је у Подгорици. Дипломирала је на Факултету драмских уметности Универзитета уметности у Београду (академско звање *мастер*), одсек глума, 1991. године. Вишегодишње искуство стекла је и као учесник и као организатор у институционалним и ванинституционалним пројектима из области културе. Даје активан допринос међународној сарадњи и промоцији српске културе у свету са посебним акцентом на Руску Федерацију и франкофони свет. Бави се истраживањем дијаспоре, имица Србије у свету, као и стратегијама културне политике у домену културне дипломатије. Запослена је као члан *Драме* у Народном позоришту у Београду. Одиграла је бројне улоге, написала две књиге и приредила више драмских текстова.

Рад Кандидаткиње „Културна дипломатија и улога уметника у промени имица Србије“ је усвојен за објављивање у часопису *Српска политичка мисао* (М24), у броју 2 за 2019. годину, чији је издавач Институт за политичке студије у Београду, чиме је испуњен предуслов за одбрану докторске дисертације.

Списак резултата М50

- 1) Мујовић Прајс, В. (2011). Организација и трендови међународне културне сарадње – Француска, Словенија, Руска Федерација и Србија, *Зборник радова Факултета драмских уметности*, бр. 17, стр. 375–389. М52

Списак резултата М30

- 1) Мујовић Прајс, В. (2013). Медијска репрезентација и односи с јавношћу Културног центра Србије у Паризу, *Зборник радова V међународне научне конференције „Очување и заштита културно-историјског наслеђа Србије у иностранству“*. Институт за међународну политику и привреду. М33
- 2) Мујовић Прајс, В. (2014). Стратегије повезивања и партнерства у функцији медијске репрезентације српског културног идентитета у ЕУ, *Зборник „Менаџмент драмских уметности и медија - изазови XXI века“*. Факултет драмских уметности Београд. М33
- 3) Мујовић Прајс, В. (2015). Значај дијаспоре у културној дипломатији Србије, *Зборник радова VI међународне научне конференције „Дипломатија и култура Србије: стање и перспективе“*. Институт за међународну политику и привреду. М33.

Докторска дисертација *Културна дипломатија као чинилац промене имица Републике Србије* је урађена на укупно 443 страна, од чега 35 стране чине прилог и списак литературе. Списак литературе обухвата 233 референце које чине научни радови, књиге, зборници радова, законски прописи као и електронски извори. Уз основни текст дисертација садржи и 81 табелу и 35 графикона.

Докторска дисертација кандидаткиње Вјере Мујовић Прајс је била подвргнута провери софтвером за установљивање преклапања/плагијаризма (iThenticate Plagiarism Detection Software). *Укупан процентуални износ запажених преклапања износи 3% дисертације.*

2. Предмет и циљ истраживања

Предмет рада докторске дисертације је односи се на културну дипломатију као чиниоца у промени имица Републике Србије у свету. Међународни културни односи представљају значајан сегмент укупних међународних односа, па се, у сложеним друштвеним околностима, поставља питање каква је њихова улога за побољшање имица Републике Србије у свету. Културна дипломатија може се сматрати подсистемом јавне дипломатије. У емпиријском делу овог рада, појам *културне дипломатије* је операционализован преко појмова, с ужим значењем, као што су *активност наших дипломатских представништава у међународној културној сарадњи* и гостовања наших истакнутих уметника са програмима из области културе у иностранству, док је *имци Републике Србије* операционализован преко два појма: промоција српског културног идентитета и побољшање имица Републике у свету. С обзиром на то да тема дисертације захтева историјски преглед функционисања културне политике као сегмента културне дипломатије, активности наших дипломатско-конзуларних представништава у иностранству и преглед програма с којима су српски уметници гостовали у иностранству, укључујући и утицај медија на јачање српског идентитета и промену имица Републике Србије у свету, *временско одређење предмета истраживања* обухвата период од 2001. до 2015. године. *Просторно одређење предмета истраживања* обухвата Републику Србију и земље у којима Србија има дипломатско-конзуларна представништва. Истраживање има *интердисциплинарни карактер* и односи се на културологију, комуникологију, социологију, историју и менаџмент уметности.

Циљ истраживања је значај културне дипломатије за промену имица Републике Србије у свету. Циљ је да се на основу постојећих теоријских ставова и уопштавања искуствених сазнања, као и применом научних метода, идентификују релевантни параметри за дефинисање културне дипломатије као чиниоца промене имица Републике Србије у свету. *Научни циљеви* у овој докторској дисертацији су: *научна дескрипција и класификација облика сарадње Републике Србије са светом у области културе* и *научно објашњење структуралних и функционалних елемената и система односа и веза између чинилаца културне дипломатије и побољшања имица Републике Србије у свету.*

3. Хипотетички оквир истраживања

На основу циљева рада кандидаткиња је поставила следећи хипотетички оквир који се састоји од генералне хипотезе и посебних хипотеза.

Генерална хипотеза: „Што се придаје већи значај културној дипломатији, то ће и имиџ Србије у свету бити бољи, и обратно”.

Посебне хипотезе:

- 1) Међународни културни односи Србије са светом засновани на аутентичној интеркултурној комуникацији доприносе унапређењу међународних културних веза и побољшању имиџа Републике Србије у свету;
- 2) Српске и иностране дипломате имају различиту перцепцију утицаја културне дипломатије на побољшање имиџа Републике Србије у зависности од сопственог дипломатског искуства у појединим државама, као и у Србији (српске дипломате са различитим дипломатским искуством указују на могућност утицаја културне дипломатије на промену имиџа Републике Србије у свету у зависности од кадровског потенцијала и осмишљење стратегије остваривања међународне културне сарадње; иностране дипломате имају различиту перцепцију утицаја културне дипломатије на побољшање имиџа државе у зависности од сопственог дипломатског искуства у појединим државама, као и у властитој земљи);
- 3) Што се придаје већи значај персоналном аспекту у културној дипломатији, то су веће могућности за промену негативне слике Србије у свету (што се придаје већи значај кадровској политици у културној дипломатији, то ће и међународна културна сарадња бити продуктивнија и супротно; што је веће учешће истакнутих уметника у културној дипломатији, то су и интеркултурни дијалог и умрежавање на европском и глобалном нивоу већи);
- 4) Што су јасније стратегије културне политике и културне дипломатије, то ће се медијска слика Србије у иностранству брже мењати и супротно (што су турбулентнији политички односи у самој Србији, то ће бити тежа промена слике Србије у свету; што се боље презентује културно наслеђе Србије, то ће и слика о Србији бити позитивнија и што је

боља медијска кампања културе Србије у иностранству, то ће и ефекат побољшања имица бити већи.)

4. Методологија истраживања

Приликом израде докторске дисертације, кандидаткиња је применила различите научне методе које омогућују валидно остварење научног и друштвеног циља истраживања.

На основу дефинисаног предмета, циљева и хипотеза истраживања, у раду су примењене следеће *научноистраживачке методе* - метода анализе садржаја и дескриптивна и аналитичка Survey метода.

Као *технике истраживања* коришћене су интервјуисање и анкетирање, а за прикупљање података коришћени су следећи *истраживачки инструменти*: Арак за анализу садржаја међународних културних односа Србије са светом; протокол интервјуа за српске дипломате (13 питања), протокол интервјуа за стране дипломате у Републици Србији (12 питања) и упитник за уметнике (90 питања).

5. Кратак приказ садржаја докторске дисертације

Рад се састоји из 4 дела. Садржај докторске дисертације кандидаткиња је рашчланила на четири логичке и међусобно повезане структуралне чиниоце.

Први структурални чинилац докторске дисертације обухвата добро разрађен методолошки оквир истраживања с тежиштем на формулацији проблема истраживања, одређењу предмета, циљева, хипотеза и начина истраживања, те научне и друштвене оправданости израде докторске дисертације.

Други структурални чинилац докторске дисертације обухвата теоријски део рада у коме су образложена научна сазнања о културној дипломатији и о имицу, анализирани облици и субјекти међународне културне сарадње; надлежности државних органа Републике Србије у културној дипломатији; интеркултурни дијалог и сарадња; културно наслеђе

Србије у функцији културне дипломатије, као и улога и значај српске дијаспоре у културној дипломатији. Културна политика, као фундамент културне дипломатије, је сагледана у контексту транснационалних кретања у Европи. Такође су размотрени аспекти културног идентитета, имица и брендирања Србије, као и улога медијског представљања културног идентитета у промени имица Србије.

Трећи структурални чинилац докторске дисертације обухвата резултате емпиријског истраживања. Анализирана је међународна културна сарадња Републике Србије у периоду од 2000. до 2015. године (према извештају Министарства спољних послова), њени носиоци, садржаји, учесталост културних активности, као и њени ефекти у побољшању имица Републике Србије. Прикупљена су мишљења српских и иностраних дипломата о питањима културе дипломатије и о њеном утицају на промену имица Републике Србије у свету. Ради сагледавања ове проблематике, сакупљени су и ставови истакнутих наших уметника који гостују у иностранству - о иницијаторима њиховог гостовања, програмима с којима се представљају иностранству, начину финансирања, персоналном аспекту културне дипломатије, а нарочито о ефектима гостовања на промену слике о Србији. У оквиру приказа резултата истраживања обављено је тестирање појединачних, посебних и опште хипотезе.

Четврти структурални чинилац докторске дисертације обухвата закључна разматрања са синтетичким резултатима истраживања по главама докторске дисертације, као и препоруке за будуће иницијативе и подухвате.

6. Постигнути резултати и научни допринос докторске дисертације

У емпиријском делу докторске дисертације анализирана је међународна културна сарадња Републике Србије у периоду 2001. до 2015. године - носиоци, садржаји, учесталост културних активности, као и њихови ефекти у побољшању имица Републике Србије, а према подацима Министарства спољних послова Републике Србије. Прикупљена су мишљења српских и иностраних дипломата о питањима културе дипломатије и о њеном утицају на промену имица Републике Србије у свету. Осим тога, сакупљени су и ставови наших уметника који гостују у иностранству - о иницијаторима њиховог гостовања, програмима с којима се представљају иностранству, начину финансирања, персоналном

аспекту културне дипломатије, а нарочито о ефектима гостовања на промену слике о Србији. У оквиру приказа резултата истраживања обављено је тестирање појединачних, посебних и опште хипотезе.

У првом делу емпијског дела докторске дисертације, кандидаткиња је обавила анализу садржаја извештаја о међународној културној сарадњи Србије са светом у периоду од 2001. до 2015. године са становишта њихових носилаца, програма и држава са којима је одржавана сарадња. Друга глава емпијског дела докторске дисертације обухватала је прикупљање и анализу ставова наших и иностраних амбасадора о утицају културне дипломатије на промену имица Републике Србије. Трећа глава емпијског дела докторске дисертације је испитивање ставова наших истакнутих уметника који гостују у иностранству о културној дипломатији и начинима промене имица Републике Србије у свету. На крају анализе, закључено је да су потврђене све четири посебне хипотезе. Сходно томе, генерална (општа) хипотеза истраживања која је гласила: „Што се придаје већи значај културној дипломатији, то ће и имици Србије у свету бити бољи, и обратно”, такође је потврђена на основу потврђивања свих појединачних и посебних хипотеза.

У закључним разматрањима докторске дисертације истакнуто је и да презентација културног идентитета и промена имица једне државе у датом социјалном и политичком тренутку мора да има поливалентне правце дејствовања. Без тимски осмишљених дугорочних стратегија културне политике, нема ни ваљане културе, већ само стихијски и *ad hoc* реализованих пројеката. Оптималније коришћење могућности нових медија мора да буде императив у приступу представљања културног идентитета и промени имица Србије. Медијско представљање културног идентитета Србије, да би било адекватно и запажено, подразумева стварање платформе презентације Републике Србије, као и формирање платформе културне политике у домену културне дипломатије. Кандидаткиња закључује да су менаџмент и политика људских ресурса од непроцењивог су значаја у међународним односима, политици, дипломатији, култури и уметности.

7. Мишљење и предлог Комисије о докторској дисертацији

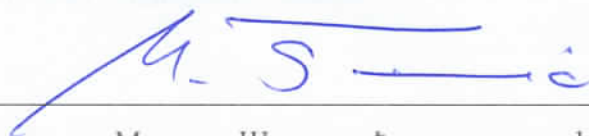
На основу свега изложеног Комисија је мишљења да докторска дисертација *Културна дипломатија као чинилац промене имица Републике Србије* кандидаткиње Вјере Мујовић

Прајс по својој теми, приступу, структури и садржају рада, квалитету и начину излагања, методологији истраживања, начину коришћења литературе, релевантности и квалитету спроведеног истраживања и донетим закључцима задовољава критеријуме захтеване за докторску дисертацију, те се може прихватити као подобра за јавну одбрану.

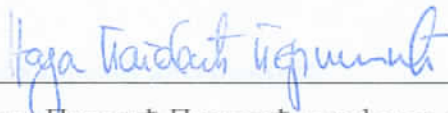
Сагледавајући укупну оцену докторске дисертације кандидаткиње Вјере Мујовић Прајс под називом *Културна дипломатија као чинилац промене имиџа Републике Србије* предлажемо Већу департмана за последипломске студије и Сенату Универзитета Сингидунум да прихвати напред наведену докторску дисертацију и одобри њену јавну одбрану.

Београд, 14.02.2019. године

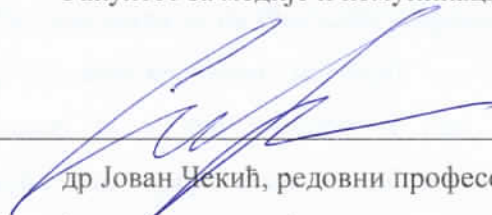
Чланови комисије:

др Миодраг Шуваковић, редовни професор,
Факултет за медије и комуникације

др Нада Поповић Перишић, професор емеритус,
Факултет за медије и комуникације

др Јован Чекић, редовни професор
Факултет за медије и комуникације

др Милица Костић Станковић, редовни професор
Факултет организационих наука Универзитета у Београду